

**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Zwierzyncu**

ul. Rynek 1
22-470 Zwierzyniec

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzyncu
za 2023 rok**

Spis treści

1. Wstęp.	3
2. Sprawozdanie z realizacji ustawy o pomocy społecznej	4
3. Sprawozdania z realizacji ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym.....	14
4. Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	16
5. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	18
6. Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.	20
7. Sprawozdanie z realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych.....	24
8. Sprawozdanie z funduszu alimentacyjnego	25
9. Sprawozdanie z realizacji świadczeń pomocy materialnej dla uczniów.....	27
10. Sprawozdanie z realizacji Karty Dużej Rodziny	28
11. Sprawozdanie z realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci	29
12. Sprawozdanie z wydawania zaświadczeń do programu „Czyste powietrze”	29
13. Sprawozdanie z realizacji ustawy o dodatku węglowym.....	29
14. Sprawozdanie z realizacji ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w z związku z sytuacją na rynku gazu.....	30
15. Sprawozdanie z realizacji ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.....	30
16. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadań.	31
17. Raport z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji za 2022 r.....	33

1. Wstęp

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu jest gminną jednostką organizacyjną wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej należące do właściwości gminy. Ośrodek pomocy społecznej powołany został Postanowieniem Nr 1/90 Naczelnika Miasta i Gminy Zwierzyńca z dnia 31 marca 1990 r. w celu zabezpieczenia prawidłowej realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej. Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Pełni znaczącą funkcję zabezpieczenia społecznego, a jej przedmiotem są działania ukierunkowane na łagodzenie skutków przemian dokonujących się w obszarach życia społecznego. Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Ponadto ośrodek pomocy społecznej realizuje zadania wynikające bezpośrednio z ustaw:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.),
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 323),
- Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297 ze zm.),
- Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2023 r. poz. 1993),
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1335),
- Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.),
- Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2023 r. poz. 2424),
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2023 r. poz. 810 ze zm.),
- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146),

- Ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz.U. z 2023 r. poz.1704 ze zm.),
- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1630),
- Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2024 r. poz. 167)

a także rządowych programów mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin:

- program „Posiłek w szkole i w domu”
- program „Opieka wytchnieniowa” edycja 2023,
- program „Asystent rodziny na rok 2023”,
- program „Czyste Powietrze” - podstawa prawna- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.).
- program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023

Ośrodek zatrudniał 18 pracowników:

- Kierownik – 1 osoba
- księgowy – 1 osoba
- pracownicy socjalni w rejonach opiekuńczych – 5 osób (1 osoba przebywała na urlopie macierzyńskim i wychowawczym)
- inspektor d/s uzależnień – 1 osoba
- inspektor d/s świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego - 2 osoby
- inspektor d/s pomocy materialnej dla uczniów 1 osoby
- sprzątaczką – 1 osoba,
- opiekunki wykonujące usługi opiekuńcze – 5 osób
- asystent rodziny – 1 osoba.

2. Sprawozdanie z realizacji ustawy o pomocy społecznej

W oparciu o dokumentację ośrodka w 2023 r. udzielono pomocy na zasadach określonych w ustawie osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

1. ubóstwa – 68 rodzinom, liczba osób w tych rodzinach - 141;
2. sieroctwa - 1 rodzinie, liczba osób w rodzinach - 3;
3. bezdomności – 4 rodzinom, liczba osób w rodzinach - 4;
4. bezrobocia – 32 rodzinom –liczba osób w rodzinach - 77;

5. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności - 11 rodzinom - liczba osób w rodzinach – 62, w tym wielodzietności 9 rodzinom - 54 osoby w rodzinie;
6. niepełnosprawności – 49 rodzinom – liczba osób w rodzinach- 90;
7. długotrwałej lub ciężkiej choroby - 57 rodzinom – liczba osób w rodzinach -82;
8. bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 10 rodzinom - 34 osób w rodzinie, w tym rodziny niepełne - 8 rodzin - 32 osoby w rodzinie, wielodzietne - 3 rodziny – 17 osób w rodzinie,
9. alkoholizmu - 5 rodzinom –liczba osób w rodzinach -10,
10. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 2 osobom- w tym liczba osób w rodzinach -4,

W ramach zadań własnych i zleconych przyznano świadczenia dla 185 osób, w tym 282 osób w rodzinie:

- zasiłki stałe – 25 osobom - 28 osób w rodzinach,
- zasiłki okresowe – 30 osobom – w tym 64 osób w rodzinach, w tym z powodu bezrobocia – 19 osób- w tym 37 osobom w rodzinach, długotrwałej choroby- 3 osoby, w tym 3 osobom w rodzinie niepełnosprawności – 3 osobom w tym 10 osób w rodzinach, inne powody – 6 osobom, w tym 17 osobom w rodzinach,
- zasiłki celowe i w naturze – 23 osobom, w tym 45 osobom w rodzinach – w tym zasiłki celowe specjalne - 3 osoby, w tym 6 osobom w rodzinach,
- usługi opiekuńcze – 39 osobom w tym 47 osób w rodzinach (w tym 1 osobie – usługi specjalistyczne finansowane z zadań własnych),
- zasiłki celowe na żywność - 14 rodzinom,
- schronienie – 4 osobom, w tym 4 osobom w rodzinie,
- poradnictwo specjalistyczne– 119 rodzinom w tym 337 osobom w rodzinach
- posiłek – 87 osobom, w tym 184 osobom w rodzinach,
- praca socjalna – 173 rodzinom, w tym 360 osobom w rodzinach,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki – 4 opiekunom za sprawowanie opieki nad 6 osobami ubezwłasnowolnionymi,
- wyłącznie z pracy socjalnej (bez udzielania pomocy finansowej) skorzystało 43 rodziny w tym 79 osób w rodzinie.

Z przedstawionej statystyki wynika, iż od wielu lat nadal dominującymi powodami korzystania z pomocy społecznej są przede wszystkim ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała choroba. Na koniec grudnia 2023 r. z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Zamościu wynika, że z terenu naszej gminy zarejestrowanych było 249 osób (na koniec grudnia 2022 r. zarejestrowanych było 267 osób), w tym z prawem do zasiłku 39 osób, do 25 roku życia zarejestrowanych było 34 osób, do 30 roku życia – 60, natomiast bezrobocie powyżej 50 roku życia wynosiło 71 osoby. Stopa bezrobocia za grudzień 2023 r. dla powiatu zamojskiego wyniosła 10,5%.

W 2023 r. pomocą z powodu bezrobocia objęto 32 rodzin. Głównym źródłem utrzymania tych rodzin były dochody pochodzące z systemu zabezpieczenia społecznego, w szczególności świadczeń socjalnych. Bezrobocie jest zjawiskiem szczególnie mocno związanym z ubóstwem. Zła sytuacja dochodowa nie jest równoznaczna z wykluczeniem społecznym, jednak ubóstwo, szczególnie w połączeniu z bezrobociem, różnego rodzaju uzależnieniami zwiększa zagrożenie rodziny marginalizacją.

Inne powody korzystania z pomocy społecznej w tutejszym OPS to m.in. długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność. **Niepełnosprawność** jest jednym z ważniejszych problemów gminy. Wynika to z powszechności i rozmiaru tego zjawiska. W 2023 r. ośrodek pomocy społecznej udzielił pomocy 49 rodzinom z powodu niepełnosprawności i 57 z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Osoby niepełnosprawne zamieszkujące tereny wiejskie i małych miast mają znacznie mniejsze szanse na zatrudnienie, rehabilitację i dostęp do edukacji przez co są szczególnie zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Uczestnictwo w zajęciach Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz Środowiskowym Domu Samopomocy w Sochach ma na celu poprawę jakości życia, zapobieganie marginalizacji oraz pomoc w codziennym funkcjonowaniu osobom niepełnosprawnym.

Inny rodzaj wsparcia udzielanego w ramach zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym to **usługi opiekuńcze**. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione przysługuje pomoc w tej formie. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Łącznie z tej formy pomocy w ciągu roku korzystało 39 osób – koszt świadczeń wyniósł 389 778,99 zł. Kwota świadczeń zwróconych (wpłaty od osób korzystających z usług opiekuńczych) wyniosła 88 766,80 zł. Jedna osoba korzystała z usług specjalistycznych z zadań własnych były to usługi rehabilitacyjne. Koszt świadczeń wyniósł 8 280,00 zł. Kwota świadczeń zwróconych 1604,80 zł.

Zadania pomocy społecznej finansowane w ramach zadań własnych gminy udzielane są na zaspokojenie potrzeb materialnych, zdrowotnych i mieszkaniowych - łączna kwota wydatków na te cele to 721 372 zł.

Kolejną formą pomocy świadczoną przez pracowników socjalnych jest **praca socjalna** definiowana jako działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W 2023 r. pracą socjalną objęto 173 rodziny, w tym wyłącznie z pracy socjalnej skorzystało 43 rodzin. Nie zawierano kontraktów socjalnych.

Podstawą prawną do udzielenia pomocy w formie dożywiania są uchwały: Nr III/14/18 z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie: określenia zasad zwrotu wydatków oraz podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (Dz. Urz. Woj. Lub. poz. 176) zmieniona uchwałą Nr XLIII/349/23 z dnia 12 stycznia 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. poz. 521) oraz nr III/13/18 Rady Miejskiej w Zwierzyńcu z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania: ”Posiłek w szkole i w domu” na lata

2019-2023. Uchwały podjęto na podstawie uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. poz.1007), która została zmieniona uchwałą Nr 264 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2022 r. (M.P. poz. 264). Dzięki podjętym uregulowaniom prawnym możliwe jest korzystanie z dożywiania i zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności przez osoby i rodziny, w których dochody nie przekraczają 200 % odpowiedniego kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie. A w sytuacji przekroczenia dochodu korzystanie z dożywiania przy częściowej odpłatności. Dyrektorzy szkół mogą się zwrócić z wnioskami o dożywianie dzieci bez konieczności wydawania decyzji i przeprowadzania wywiadu środowiskowego. Pomoc ta może być udzielona doraźnie. Łączny koszt programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2023 r. wyniósł 78 068 zł,

- 31 009 zł ze środków własnych gminy
- 47 059 zł w ramach dotacji Wojewody.

Rzeczywista liczba osób objętych programem „Posiłek w szkole i w domu” wynosi 106 osób w tym dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej - 20, uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej - 68, pozostałe osoby - 23. W ramach programu z posiłku skorzystało 87 osób, a zasiłek celowy otrzymało 24 osoby. Dożywianie odbywało się w 6 punktach żywieniowych.

Ponadto dyrektorzy szkół w szczególnie uzasadnionych przypadkach mają możliwość zgłoszenia dzieci do objęcia dożywianiem. W 2023 r. dyrektorzy szkół wystąpili o przyznanie tej formy pomocy dla 3 dzieci. Dożywianie prowadzone było w dwóch formach: pełnego obiadu - 42 osób, jednego dania gorącego - 51 osób.

Innym zadaniem pomocy społecznej jest kierowanie osób do domów pomocy społecznej. Od 2004 r. obowiązani do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- mieszkaniec domu
- małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- gmina, z której osoba została skierowana do DPS.

W 2023 r. w domach pomocy przebywało łącznie 7 osób:

- w Domu Pomocy Społecznej im. Św. Siostry Faustyny w Krasnobrodzie – 4 osób
- w Domu Pomocy Społecznej w Ruskich Piaskach – 1 osoby
- w Domu Pomocy Społecznej w Świdniku – 1 osoba
- w Domu Pomocy Społecznej w Gościeradowie – 1 osoba

Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby wynosił:

- w Domu Pomocy Społecznej im. Św. Siostry Faustyny w Krasnobrodzie – 5116 zł
- w Domu Pomocy Społecznej w Ruskich Piaskach – 5195 zł
- w Domu Pomocy Społecznej w Świdniku – 5624 zł
- w Domu Pomocy Społecznej w Gościeradowie – 6500 zł

Odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej wyniosła 312 576 zł.

W 2023 r. nie były przyznawane specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Kolejnym świadczeniem realizowanym przez tut. ośrodek jest wypłata wynagrodzenia dla opiekunów prawnych. Wypłata wynagrodzenia dla opiekuna prawnego jest zadaniem zleconym,

wypłacono wynagrodzenie dla czterech opiekunów, pod opieką których przebywa 6 osób ubezwłasnowolnionych -kwota świadczeń wyniosła 19 800 zł.

Od 2021 r. mieszkanca naszej gminy przebywa w mieszkaniu chronionym. Całkowity miesięczny koszt utrzymania osoby w 2023 r. wynosił 1900,00 zł. W 2023 r. koszty poniesione przez gminę wyniosły 17480 zł osoba mieszkająca pokryła koszty w wysokości 5320 zł wysokości.

Środowiskowy Dom Samopomocy jest ośrodkiem wsparcia dla osób przewlekle chorych psychicznie (Typ A) oraz osób upośledzonych umysłowo (Typ B). Jest ogniwem oparcia społecznego dla osób, które z powodu niepełnosprawności mają poważne trudności w życiu codziennym, wymagają pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, której te osoby, ani ich rodziny nie mogą zapewnić wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

W zajęciach środowiskowego domu samopomocy w 2023 r. uczestniczyło 31 osób. W ramach terapii zajęciowej działały następujące pracownie: gospodarstwa domowego, krawiecko-dziewiarska, pracownia komputerowa, pracownia plastyczna.

Działania w pracowni gospodarstwa domowego prowadziły do podtrzymania i doskonalenia umiejętności przygotowywania posiłków o różnym stopniu trudności (np. kanapki, dania gorące, desery, sałatki itp.)

Zajęcia pozytywnie wpływały na samopoczucie uczestników, wzmacniały poczucie własnej wartości, wiarę we własne możliwości, a także uczyły pracy w zespole. Uczestnicy wykonywali proste czynności porządkowe, które są niezbędne podczas prowadzenia gospodarstwa domowego. Zdobywali niezbędne umiejętności przydatne w ich codziennym życiu, poznawali metody i sposoby przechowywania oraz obróbki produktów spożywczych (mycie, krojenie ucieranie, szatkowanie, wekowanie). Uczyli się również obsługi sprzętu AGD (zmywarki, miksera, piekarnika, robota kuchennego, mikrofalówki). Uczestnicy zajmowali się uprawą, pielęgnacją i zagospodarowaniem ogrodu oraz roślin doniczkowych, dbali również o czystość i bieżące prace porządkowe na terenie ośrodka. Podczas tych prac uczyli się prawidłowego i bezpiecznego posługiwania się narzędziami ogrodniczymi takimi jak motyczka, grabie, pazurki, kosiarka, podkaszarka.

Podczas terapii w pracowni krawiecko-dziewiarskiej uczestnicy uczyli się lub utrwalali umiejętności szycia ręcznego, obsługi maszyny do szycia, wykorzystania ściegów hafciarskich, samodzielności w realizacji wykonywanych zadań na poszczególnych etapach pracy. Zajęcia pozwoliły na kształtowanie umiejętności związanych z zaradnością życiową (prasowanie, łatanie odzieży, przyszywanie guzików czy dbanie o porządek w swoim otoczeniu). Dużym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia nauki wyplatania makramy oraz haftu diamentowego, które dostarczyły uczestnikom wielu pozytywnych emocji oraz satysfakcji. W trakcie wykonywania robótek ręcznych podopieczni ćwiczyli sprawność manualną, percepcję wzrokową oraz zmysł dekoratorski. W trakcie terapii uczestnicy tworzyli:

- obrazy wyszywane haftem krzyżykowym oraz haftem diamentowym
- własne projekty na rzecz użytku codziennego np. torby, etui, poduszki itp.
- ozdoby z makramy (anioły, łapacze snów, makramy, kwietniki, ozdoby choinkowe)
- elementy do dekoracji wnętrz
- stroiki, ozdoby i kartki okolicznościowe.

Metody, formy oraz rodzaj wykonywanych zadań i prac zawsze dostosowany był do indywidualnych możliwości i potrzeb naszych podopiecznych.

Oprócz treningu rękodzieła artystycznego w pracowni prowadzone były również:

- trening funkcjonowania w życiu codziennym;
- nauki higieny, dbałości o wygląd zewnętrzny;
- umiejętności praktycznych;
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów;
- umiejętności prowadzenia rozmowy;

- komunikacyjny;
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego.

Zajęcia w ramach tych treningów miały formę indywidualną bądź grupową w zależności od sytuacji i potrzeb uczestników.

Podczas zajęć w pracowni komputerowej uczestnicy doskonalili posiadane umiejętności oraz zdobywali nowe z zakresu obsługi komputera jak i używania programów komputerowych. Zajęcia prowadzone w pracowni miały charakter grupowy bądź indywidualny, dostosowany do potrzeb oraz umiejętności uczestników. Podczas zajęć wykonywane były różnego rodzaju prace na potrzeby Ośrodka, kartki okolicznościowe, dyplomy, zaproszenia. Korzystali z możliwości korzystania z przeglądarki internetowej, uczestnicy wyszukiwali informacje na nurtujące ich pytania. Podczas terapii prowadzonej w pracowni podopieczni dostali możliwości nauki korzystania z różnego rodzaju komunikatorów społecznościowych. Podczas spędzania wolnego czasu w pracowni uczestnicy chętnie słuchali ulubionych gatunków muzyki, korzystali z możliwości oglądania ulubionych filmów bądź grali w wybrane gry na komputerze.

Zajęcia prowadzone w pracowni plastycznej miały na celu rozwinięcie uzdolnień plastycznych uczestników, oraz uwrażliwienie ich na piękno. Prowadzona terapia w pracowni plastycznej skupiona była na usprawnianiu zdolności manualnych, koordynacji wzrokowo ruchowej oraz motoryki rąk. Prowadzone zajęcia miały charakter indywidualny jak i grupowy. Usprawnianie było dokonywane poprzez:

- rysunek - rysowanie kredkami ołówkowymi, świecowymi, ołówkiem itp.
- malarstwo - malowanie obrazów farbami plakatowymi, akryłowymi, malowanie akrylowych ozdób farbami alkoholowymi, malowanie na szkle, malowanie obrazów za pomocą metody malowanie po numerach itp.
- sztuki użytkowe - zdobienie różnych przedmiotów za pomocą techniki np. decoupage,
- wykonywanie różnych prac ze sznurka jutowego, dekoracji świątecznych (np. choinki z wykorzystaniem wytłaczanek po jajkach, z szyszek, świeczniki wykonane z rolek po papierze toaletowym itp.)

Dzięki systematycznemu udziałowi w zajęciach podopieczni pracowni plastycznej rozwijali swoją wyobraźnię, uczyli się staranności i precyzji przy wykonywaniu swoich prac, jak również ćwiczyli i utrwalali wcześniej nabyte umiejętności.

Można też zaobserwować u osób biorących udział w terapii wzrost poczucia własnej wartości, zwiększenie pewności siebie, większą samodzielność w podejmowaniu decyzji, zwiększenie zasobu słownictwa, polepszenie kontaktów interpersonalnych, swobodniejsze wypowiadanie się na forum grupy, dbałość o porządek swojego otoczenia, odreagowywanie negatywnych emocji oraz nabycie umiejętności zagospodarowania czasu wolnego.

Treningi samoobsługi i umiejętności społecznych (opis sposobu przeprowadzania treningów indywidualnych i/lub zespołowych)

a) trening funkcjonowania w życiu codziennym – obejmował podtrzymywanie i rozwijanie u osób niepełnosprawnych umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia poprzez udział w następujących treningach grupowych i indywidualnych:

- trening higieniczny / trening dbałości o wygląd zewnętrzny – miał na celu wyrobienie nawyków w dziedzinie utrzymania higieny osobistej i otoczenia, dbanie o czystość poszczególnych części ciała (włosów, dłoni, itp.), korzystanie z przyborów toaletowych, dbałość o estetyczny wygląd zewnętrzny, m.in. uczestnicy uczyli się umiejętnie dobierać odzież do warunków atmosferycznych oraz nawyku regularnego prania odzieży,
- trening kulinarny – miał na celu naukę przyrządzania posiłków, układania jadłospisu, oraz zapoznanie się zasadami prawidłowego przechowywania i przetwarzania żywności. Dzięki niemu uczestnicy nabyli nie tylko podstawowe, ale i zaawansowane zdolności kucharskie.

Uczyli się wszystkich czynności kuchennych począwszy od obierania, krojenia czy siekania po gotowanie, smażenie, pieczenie i doprawianie potraw. Podczas tego treningu uczestnicy korzystali z wyposażenia nowoczesnej profesjonalnej kuchni tj. kuchenki, piekarnika, mikrofalówki, zmywarki, miksera, opiekacza, blendera i innych.

- trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi – miał na celu przygotowanie uczestników do samodzielnego gospodarowania własnymi pieniędzmi. Uczestnicy uczyli się poznawać wartość pieniędzy i planować zakupy i wydatki. Robili rozpoznania cenowe i uczyli się zwracać uwagę na to, gdzie kupić produkty, aby było ekonomiczniej.
 - trening umiejętności praktycznych – miał na celu naukę i doskonalenie czynności życia domowego jak np. dbałość o porządek – zmiatanie i mycie podłóg, wycieranie kurzy, mycie naczyń, wyrzucanie śmieci.
- b) trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów - w ramach treningu interpersonalnego i rozwiązywania problemów uczestnicy nabyli umiejętności z zakresu radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz właściwych relacjach społecznych. Podczas treningów podopieczni starali się przełamywać bariery międzyludzkie poprzez naukę aktywnego słuchania, doskonalili umiejętności nawiązywania kontaktów, nauczyli się większej samodzielności oraz zasad współżycia w społeczeństwie. Zajęcia miały także na celu naukę i podtrzymanie umiejętności czytania oraz pisania w miarę możliwości uczestnika na podstawowym poziomie. Celem treningu było również zdobycie umiejętności odpowiedniego zachowywania się w miejscach publicznych poprzez kształtowanie motywacji uczestnika do akceptowanych przez otoczenie zachowań. Uczestnicy podczas treningu poznali zagadnienia związane z komunikacją interpersonalną, uczyli się nawiązywać jak i podtrzymywać rozmowę w najbliższym otoczeniu. Zdobyli wiedzę, w jaki sposób prowadzić otwartą oraz kulturalną rozmowę, nauczyli się pracować w grupie i respektować zasady w niej panujące, licząc się ze zdaniem innych osób. Uczestnicy podczas treningu interpersonalnego mogli lepiej poznać siebie na wielu płaszczyznach, swoje mocne i słabe strony. W ten sposób mogli wzmocnić poczucie własnej wartości oraz pozytywny obraz własnej osoby.
- c) trening umiejętności komunikacyjnych – w ramach tego treningu uczono uczestników alternatywnych sposobów porozumiewania się. Rozbudzano potrzebę nawiązywania kontaktów, ćwiczone mowę czynną i bierną, komunikację pozawerbalną m.in. mowę ciała, odczytywanie emocji z mimiki twarzy, gesty manualne. Zajęcia miały formę indywidualną, dostosowane były do możliwości uczestników, wspomagane były kartami pracy, książeczkami interaktywnymi itp.
- d) trening umiejętności spędzania czasu wolnego - obejmował: rozwijanie zainteresowań, literaturą, audycjami telewizyjnymi, radiowymi, internetem, aktywnością fizyczną. Miał na celu: promowanie pozytywnych wzorców spędzania czasu wolnego takich jak: turystyka, rekreacja, uświadamianie uczestnikom sposobów zagospodarowania swojego czasu wolnego ze zwróceniem uwagi na to, by nie przeszkadzać w tym czasie innym, wyjścia do kina i do innych instytucji kulturalnych, rozwój zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi i telewizyjnymi, Internetem, rozwijanie zainteresowań i kształtowanie umiejętności aktywnej formy wypoczynku. Prowadzony był w każdej pracowni w zależności od potrzeb uczestników, przybierał formę indywidualną lub grupową. Metody i sposób realizacji zawsze były dostosowane do możliwości podopiecznych oraz panującej pory roku. Dużym zainteresowaniem cieszyły się spacer po Roztoczu, natomiast gdy pogoda nie sprzyjała uczestnicy bardzo chętnie rywalizowali ze sobą podczas gry na x-boxie, w bingo, państwa i miasta, kalambury, domowe kręgle, chętnie rozwiązywali krzyżówki, wykreślanki, słuchali muzyki. Dzięki udziałowi w tym treningu podopieczni mogli poznać, utrwalić lub nauczyć się nowych, ciekawych form na zagospodarowanie czasu, rozwijać swoje hobby, nabyć umiejętności odpoczywania i relaksowania się, a także współpracować ze sobą nawzajem.
3. Pozostałe usługi świadczone przez jednostkę (krótki opis sposobu realizacji):
- 1) Poradnictwo psychologiczne – w 2023 r. psycholog przeprowadził wiele rozmów m.in. psychologiczne, wspierające czy dyscyplinujące. Zostały również przeprowadzone rozmowy na

tematy aktualnie potrzebne np. żałoba, aktywizujące uczestników do większego zaangażowania się w życie ośrodka, rozmowy na temat samopoczucia, aktualnych problemów i potrzeb, hobby oraz spędzania wolnego czasu. Została również przeprowadzona nauka emocji oraz umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami bez używania agresji. Rozmowy uświadamiające uczestników np. jakie są konsekwencje poszczególnych nałogów - papierosy czy alkohol oraz złego odżywiania się. Przeprowadzane były również ćwiczenia indywidualne i grupowe, które miały za zadanie redukcję stresu, poprawę pamięci, koncentrację i spostrzegawczość. Ćwiczenia rozwijające motorykę małą, ćwiczenia myślenia przyczynowo skutkowego, szczególnie dla osób z upośledzeniem w znacznym stopniu. Psycholog prowadził obserwację uczestników, szczególnie ich zachowań po pobycie w szpitalu psychiatrycznym jak i również po to, by zaobserwować jakie są ich umiejętności pracy w grupie. Były również prowadzone konsultacje z Kierownikiem oraz terapeutami na temat zachowań uczestników. W razie potrzeby były również przeprowadzane rozmowy z rodzicami i opiekunami uczestników. Psycholog na bieżąco uzupełniał dokumentację zgodnie z wymogami.

- 2) Praca socjalna – w 2023 roku pracownik socjalny pomagał uczestnikom w załatwianiu spraw urzędowych między innymi poprzez prowadzenie zajęć indywidualnych mających na celu zwiększenie samodzielności – naukę czytania ze zrozumieniem, wyszukiwania potrzebnych informacji, pisania podań, kontaktowania się z instytucjami. Udzielał wsparcia w pozyskiwaniu przez uczestników należnych im świadczeń. Współpracował z okolicznymi ośrodkami pomocy społecznej, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Centrum Zdrowia Psychicznego w Zamościu, PUP, oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. W ramach takiej współpracy nawiązano kontakt z Domem Senior + w Krasnobrodzie. Uczestnicy po 60. roku życia mieli możliwość zapoznania się z zasadami funkcjonowania takich domów. Pracownik socjalny pomagał także naszym podopiecznym w skorzystaniu z oferty bezpłatnego transportu dla osób niepełnosprawnych w ramach programu PFRON-u „door to door.” Dzięki temu programowi nasi uczestnicy wielokrotnie korzystali z dowozu do lekarza specjalisty, ale też w celach edukacyjnych, np. podczas wycieczki do zoo czy Ośrodka Edukacyjno-Muzealnego RPN.

Celem pracy socjalnej było również pozyskiwanie nowych uczestników (7 osób) oraz wprowadzanie ich do ŚDS.

Pracownik socjalny administrował stroną internetową naszego ośrodka, zamieszczał bieżące informacje w celu promowania środowiskowego domu w społeczności lokalnej. Regularnie współpracował z rodzinami i opiekunami prawnymi uczestników.

- 3) Terapia ruchowa - w pracowni prowadzone są zajęcia indywidualne i grupowe. Uczestnicy mogą korzystać z różnego sprzętu do ćwiczeń. Dostępne są: dwa rowerki stacjonarne, bieżnia elektryczna, orbitrek, stepper, atlas. Poza tym osoby po udarze korzystają z UGUL-u, drabinki rehabilitacyjnej oraz tablicy do ćwiczeń manualnej.

W sezonie letnim organizowane są także zajęcia na świeżym powietrzu: gry w piłkę na boisku (siatkówka, koszykówka, badminton) oraz wycieczki piesze. Celem rehabilitacji ruchowej jest wzrost siły mięśniowej, poprawa ogólnej kondycji fizycznej, polepszenie wydolności organizmu, obniżenie masy ciała, a także przywracanie utraconej sprawności psychofizycznej. Udział w zajęciach ruchowych poprawił ogólną kondycję fizyczną w zależności od możliwości i wieku poszczególnych uczestników. Rehabilitacja osób po udarze polepszyła sprawność psychofizyczną oraz koordynację wzrokowo- ruchową.

- 4) Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych – Uczestnicy mieli możliwość uzyskania pomocy w rejestracji wizyt lekarskich a także możliwość wsparcia w trakcie pobytu u lekarza. Była również udzielana pomoc w transporcie do lekarza oraz pomoc w wykupieniu recepty. Uczestnicy Domu mieli możliwość pomiaru ciśnienia tętniczego oraz przyjmowania leków w dawkach porannych oraz obiadowych. Pracownicy Domu są na bieżąco ze stanem zdrowia uczestników dzięki czemu mają lepszą możliwość dostosowania rodzajów pomocy w tym zakresie.

- 5) Transport uczestników Środowiskowy Dom Samopomocy zapewniał dowóz uczestników na zajęcia oraz rozwożenie po zajęciach do domu.
- 6) Organizacja czasu wolnego uczestników (np. wyjścia, wycieczki itp.)
 - wyjazd do kina w Biłgoraju ma film pt. „Dzień i noc”
 - walentynki (14 lutego)
 - „Tłusty czwartek” (24 lutego)
 - Dzień kobiet (8 marca)
 - Dzień mężczyzny (10 marca)
 - wizyta w dziennym domu Senior + w Krasnobrodzie
 - „Dzień gofra” (31 marca)
 - Śniadanie Wielkanocne
 - wycieczka do zoo w Zamościu
 - wyjazd do tężni w Jacni
 - wycieczka do Ośrodka Edukacyjno-Muzealnego RPN
 - Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną 10 maja – wyjazd do Bychawy
 - teatrzyk – spektakl „Zdrówko”
 - spacer nad stawy „Echo”
 - Pielgrzymka Środowisk Pomocy Społecznej Województwa Lubelskiego do Sanktuarium św. Stanisława w Piotrowinie nad Wisłą
 - Powitanie lata – grill – 21 czerwca
 - Wycieczka do Kazimierza Dolnego
 - Pożegnanie lata – grill
 - Wyjazd na kręgle do Krasnobrodu
 - Wizyta na cmentarzach
 - Andrzejki
 - Światowy dzień pizzy (6 grudnia)
 - Mikołajki
 - Wigilia
 - Urodziny ośrodka – 17-lecie.

Kolejnym zadaniem jest wydawanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146). Potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej następuje na wniosek osoby (od dnia wpływu wniosku) lub na wniosek podmiotu udzielającego świadczenia, może być przyznane również z urzędu. W roku sprawozdawczym wydanych zostało 2 decyzje potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W 2023 r. Gmina Zwierzyniec przystąpiła do realizacji programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023. Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. Dziećmi do ukończenia 16 roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności,
2. Osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2024 r. poz.44)

- poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Program adresowany jest do członków lub opiekunów sprawujących opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którzy wymagają usług opieki wytchnieniowej. Usługi opieki wytchnieniowej przysługują w przypadku zamieszkiwania członka rodziny lub opiekuna, o których mowa w ust.1, we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą niepełnosprawną i sprawowania całodobowej opieki nad tą osobą niepełnosprawną. Uczestnik Programu, któremu przyznano pomoc w postaci usługi opieki wytchnieniowej nie ponosi odpłatności.

Program kierowany był do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki. Członkowie rodzin, opiekunowie muszą podporządkować swój dzienny rozkład zajęć wykonywaniu czynności związanych z opieką i pomocą, co najczęściej oznacza życie w warunkach ciągłego obciążenia psychofizycznego. Wiele osób w takiej sytuacji rezygnuje z udziału w życiu społecznym, zawodowym, zaniedbuje własne zdrowie, czy też inne potrzeby oraz całkowicie rezygnuje z własnych aspiracji. Zaangażowanie w sprawowanie opieki często utrudnia podejmowanie innych zadań niezbędnych dla funkcjonowania rodziny i prowadzenia gospodarstwa domowego. Co więcej kondycja zdrowotna osób sprawujących codzienną długotrwałą opiekę z czasem ulega pogorszeniu, co przekłada się na mniejszą skuteczność, a tym samym obniżenie komfortu życia osoby niepełnosprawnej oraz samego opiekuna. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponują czasem, który przeznaczyć mogą na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługa opieki wytchnieniowej służy również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków. W ubiegłym roku usługą opieki wytchnieniowej objęte zostały 4 osoby. Zadanie w całości finansowane było z budżetu wojewody. Na realizację programu gmina otrzymała kwotę zgodną z zapotrzebowaniem tj. 38 400,00 zł oraz na koszty obsługi 768,00 zł. Usługa realizowana była przez cztery osoby zatrudnione na umowę zlecenie.

W 2023 r. Gmina Zwierzyniec przystąpiła do programu „Korpus Wsparcia Seniorów”. Celem w/w programu było dofinansowanie gmin w zakresie zapewnienia usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej. Świadczenie usług wynikało z rozeznaczonych potrzeb na terenie danej gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary. Realizacja programu odbywała się poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz umożliwienie samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

Do realizacji programu mogła przystąpić każda gmina w zakresie realizacji zadania własnego określonego w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych. Zgodnie z zapisami programu gmina może otrzymać dotację na realizację działań przewidzianych w programie po przyjęciu programu osłonowego lub uzupełnieniu już przyjętego w danej gminie programu osłonowego o działania obejmujące zakres podmiotowy i przedmiotowy programu, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej. Gminy, które przystąpią do realizacji programu uzyskają finansowe wsparcie do 80% przewidywanych kosztów całkowitych zadania.

Realizacja programu obejmowała swoim zakresem dwa moduły:

- Celem Modułu I jest zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług w zakresie określonym w programie, wynikających

z rozeznaczonych potrzeb na terenie danej gminy, a w jego realizację należy zaangażować wolontariuszy, w tym również działaczy środowisk młodzieżowych i obywatelskich, w zakresie codziennego świadczenia pomocy osobom potrzebującym wsparcia.

- Celem Modułu II jest poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”, a także wsparcie gmin w realizacji świadczenia usług opiekuńczych. Środki w ramach Modułu II mogą zostać przeznaczone na zakup obsługi systemu dla opasek bezpieczeństwa zakupionych przez gminy w ramach programu realizowanego w 202 r. oraz zakup w roku 2024 usługi wsparcia w postaci opasek bezpieczeństwa wraz z systemem obsługi.

Gmina Zwierzyniec przystąpiła do realizacji Modułu II. Zakupionych zostało 6 opasek wraz z systemem obsługi i przekazano je seniorom spełniającym warunki programu. Zarejestrowano 3 zgłoszenia wezwania sos, które nie wymagały interwencji służb ratunkowych, zakończyły się poinformowaniem rodziny.

Realizacja ustawy o dodatkach mieszkaniowych

Jednym z zadań wykonywanych przez ośrodek pomocy społecznej jest realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 323).

1. Liczba wydanych decyzji – 8
2. Liczba rodzin korzystających – 5
3. Liczba wypłaconych świadczeń – 49
4. Kwota wypłaconych świadczeń – 7 775,91 zł

3. Sprawozdanie z realizacji ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W 2023 r. realizowana była ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2024 r. poz. 167). Ustawa określa szczególne zasady zalegalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Na ośrodki pomocy społecznej nałożono szereg zadań. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzyncu również udzielał pomocy zgłaszającym się osobom m.in.:

1. Wypłata jednorazowego świadczenia w wysokości 300 zł- wypłacono 11 świadczeń w rodzinach - w łącznej wysokości 3300,00 zł, (plus koszty obsługi 66 zł),
2. Wypłata zasiłków okresowych – wypłacono 7 świadczeń dla 3 rodzin w łącznej wysokości - 4121,38 zł,
3. Wypłata zasiłków stałych – wypłacono 5 świadczeń dla 2 rodzin w łącznej kwocie- 3436,16 zł,
4. Opłata składek na ubezpieczenie zdrowotne – opłacono 5 składek na kwotę 309,25 zł,

5. Objęto dożywianiem dzieci –dożywianie przyznawane było na podstawie decyzji – łącznie pomocą objętych zostało 31 dzieci – koszt udzielonej pomocy wyniósł -15 016,00 zł,
6. Objęto pomocą asystenta rodziny- 1 rodzinę,
7. Praca socjalna (np. pomoc w wypełnianiu dokumentów do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Zamościu, kierowanie do poradni psychologiczno – pedagogicznej, pomoc w pisaniu wniosków do sądu o ustalenie opiekuna tymczasowego, wydano 24 skierowania do skorzystania z pomocy żywnościowej z Banku Żywności w Lublinie, pomoc w wypełnianiu różnego rodzaju formularzy, udzielanie informacji o dostępnych formach pomocy itp.)

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny przysługuje m.in. prawo do świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Ustalając prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od kryterium dochodowego, przy ustalaniu dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę nie uwzględnia się członka rodziny, który, zgodnie z oświadczeniem osoby ubiegającej się o te świadczenia, nie przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Przysługujące na dziecko świadczenia przysługują także opiekunowi tymczasowemu dziecka. Opiekuna tymczasowego ustanawia sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce pobytu małoletniego.

W 2023r. wypłacono 155 zasiłków rodzinnych w wysokości 18 930,00 zł oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- samotnego wychowania dziecka w wysokości 193,00 zł miesięcznie lub 273,00 zł w przypadku gdy dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności – wypłacono 28 świadczeń w łącznej kwocie 5 724,00 zł,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, dodatek wypłacany w wysokości 110,00 zł miesięcznie dla dziecka powyżej 5 roku życia – wypłaconych zostało 6 świadczeń w łącznej kwocie 660,00 zł,
- rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości 100,00 zł wypłacany jednorazowo – wypłaconych zostało 12 świadczeń w łącznej kwocie 1 200,00 zł.

W związku z realizacją ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa obywatelom Ukrainy wypłacono również świadczenia w postaci:

- zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 215,84 zł miesięcznie – wypłacono 24 świadczenia w łącznej kwocie 5 180,00 zł
- świadczenie pielęgnacyjne w wysokości 2458,00 zł miesięcznie – wypłacono 6 świadczeń w łącznej kwocie 14 748, 00 zł.

Od świadczenia pielęgnacyjnego opłacono również składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe - opłaconych zostało 6 składek w wysokości 4 059,00 zł, składki na ubezpieczenie zdrowotne – opłacono 6 składek w wysokości 1 327,00 zł.

Ponadto gmina zaangażowała się do projektu „Lubelskie pomaga Ukrainie – nauka języka polskiego” głównie poprzez kampanię informacyjną (ogłoszenie, rozdysponowanie plakatów, ulotek itp.) oraz pomoc w rejestracji osób zainteresowanych.

Bilans potrzeb

1. Zabezpieczenie w budżecie gminy środków finansowych na funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu.
2. Podnoszenie poziomu i doskonalenie zawodowe kadry Ośrodka oraz sfinansowanie i zorganizowanie szkolenia dla zespołu interdyscyplinarnego.

3. Poszerzenie działań służących aktywizacji- społecznej, zawodowej, edukacyjnej oraz zawodowej osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym m.in. w oparciu o projekty dofinansowane z funduszy europejskich.
4. Wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowania dzieci.
5. Poszerzanie środowiskowego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i starszych poprzez udział w projektach współfinansowanych z funduszy unijnych i programach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
6. Zabezpieczenie środków finansowych w budżecie ośrodka w pełni zabezpieczających odpłatność za pobyt mieszkańców w DPS.
7. Zabezpieczenie środków finansowych na ponoszenie odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

W 2018 r. została opracowana i wdrożona Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zwierzyniec na lata 2018-2028 – przyjęta do realizacji uchwałą Nr XLV/367/18 Rady Miejskiej w Zwierzyncu z dnia 17 maja 2018 r., jak również programy profilaktyczne:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022- 2025 - przyjęty uchwałą Nr XXXIV/268/22 Rady Miejskiej w Zwierzyncu z dnia 24 stycznia 2022 r.

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 - 2024 – przyjęty do realizacji uchwałą Nr IV/20/19 z dnia 24 stycznia 2019 r.

- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Zwierzyniec na lata 2023-2025 - przyjęty do realizacji uchwałą Nr XLIII/343/23 z dnia 12 stycznia 2023 r.

Programy te realizowane są przez pracowników ośrodka pomocy społecznej i komisję rozwiązywania problemów alkoholowych we współpracy z innymi instytucjami funkcjonującymi na terenie gminy i powiatu oraz organizacjami pozarządowymi.

11. Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Głównym celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, system edukacji, aktywność obywatelską, poprawę sytuacji materialnej, co przedkłada się na działania na rzecz poprawy zatrudnienia oraz budowania lokalnego rynku pracy. Kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna opierać się na profilaktyce, systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej i wczesnym reagowaniu na dostrzegane deficyty.

W ramach realizacji strategii w 2023 r. :

- prowadzona była praca socjalna.
- udzielano wsparcia finansowego,
- zorganizowano wypoczynek letni dla 4 dzieci,
- wypłacano stypendia i zasiłki szkolne,
- kontynuowano zatrudnienie asystenta rodziny,
- realizowano zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zwierzyniec,

- realizowano porozumienie zawarte z Powiatowym Urzędem Pracy w Zamościu, celem którego było określenie zasad współpracy w zakresie procedur postępowania z klientami ośrodka pomocy, będącymi jednocześnie klientami urzędu pracy,
- podpisano porozumienie ze Stowarzyszeniem MONAR - Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Chełmie dotyczącego możliwości kierowania do schroniska osób bezdomnych z terenu gminy Zwierzyniec,
- kontynuowano spotkania grupy AA,
- realizowano zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- realizowano zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- prowadzono Punkt Konsultacyjny dla mieszkańców gminy,
- kontynuowano działalność zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno - pomocowych,
- kierowano sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych
- zakupiono programy i materiały profilaktyczne,
- kontynuowano współpracę z Bankiem Żywności w Lublinie, w ramach którego pozyskano 3680 kg żywności, z tej formy pomocy skorzystało 400 osób – przekazanych zostało 400 paczek.
- Udzielono pomocy żywnościowej dla jednej rodziny romskiej,
- systematyczne podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry ośrodka pomocy, poprzez uczestnictwo pracowników ośrodka w szkoleniach, konferencjach, webinarach itp.,
- aktywizacja osób niepełnosprawnych poprzez uczestnictwo w dwóch placówkach wsparcia dziennego: Środowiskowym Domu Samopomocy w Sochach i Warsztacie Terapii Zajęciowej w Zwierzyńcu, w 2023 r. z tej formy pomocy skorzystało 29 osób z terenu naszej gminy,
- uczestnictwo mieszkańców naszej gminy w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy w Białobrzegach „Krok dalej”,
- przystąpienie do Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023,
- przystąpienie do Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” – edycja 2023
- współpraca z Centrum Psychologii i Psychoterapii Euro -Medica dotyczącej pomocy dzieciom w ramach zawartego porozumienia,
- realizowano program „Posiłek w szkole i w domu”, w ramach którego dożywiano bezpłatnie, a w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego - przy częściowej odpłatności rodziców,
- kontynuowano współpracę z instytucjami działającymi na rzecz opieki nad dzieckiem i rodziną tj. sądami, policją, służbą zdrowia, szkołami.
- kontynuowano współpracę z Domem Pomocy Społecznej w Żyrzynie, prowadzącym mieszkania treningowe i wspierane,
- podjęcie współpracy z Rodzinnym Domem Pomocy w Józefowie,
- zorganizowano spotkanie dotyczące deinstytucjonalizacji z udziałem specjalisty i przedstawicieli jednostek z terenu gminy, sołtysów i radnych.
- nawiązanie współpracy z Dziennym Domem „Senior+” w zakresie bezpłatnego transportu na terenie powiatu mieszkańców gminy.

12. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Uchwałą Nr IV/20/19 Rady Miejskiej w Zwierzyńcu z dnia 24 stycznia 2019 r. przyjęto do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024, którego głównym celem było ograniczenie przemocy domowej na terenie

miasta i gminy Zwierzyniec poprzez sprawnie działający system przeciwdziałania przemocy i skuteczną pomoc ofiarom przemocy.

Cele szczegółowe programu:

- edukacja społeczności lokalnej w zakresie problematyki przemocy w rodzinie,
- zapewnienie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy kompleksowej pomocy,
- zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,

W ramach realizacji celu *edukacja społeczności lokalnej w zakresie problematyki przemocy w rodzinie*:

- upowszechniano informacje na temat przemocy w rodzinie poprzez rozpropagowanie plakatów, ulotek i broszur nt. zjawiska przemocy (ulotki otrzymali członkowie zespołu interdyscyplinarnego, instytucje które reprezentują, osoby objęte procedurą niebieskiej karty oraz społeczność lokalna gminy),
- placówki oświatowe wyposażono w materiały, publikacje, płyty i kasety o tematyce przemocy,
- zorganizowano dwa spotkania funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Zamościu z uczniami Technikum im. Jana Zamojskiego w Zwierzyńcu, które dotyczyły szeroko pojętej profilaktyki oraz odpowiedzialności karnej,
- organizowano pogadanki na temat przemocy na lekcjach wychowawczych,
- w internacie Technikum im. Jana Zamojskiego w Zwierzyńcu odbywają się zajęcia opiekuńczo – wychowawcze w formie warsztatów, apeli, projekcji filmów poruszające m.in. tematykę przemocy,

Realizując drugi z celów tj. *zapewnienie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy kompleksowej pomocy*:

- przeprowadzano interwencje w środowiskach zagrożonych przemocą,
- realizowano procedurę Niebieskiej Karty poprzez pracę zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych a następnie diagnostyczno - pomocowych,
- prowadzono rozmowy motywacyjno - wspierające z osobami stosującymi przemoc i osobami doświadczającymi przemocy,
- zapewniano wsparcie psychologiczne, prawne i terapeutyczne w Punkcie Konsultacyjnym w Zwierzyńcu- w 2023 r. ze wsparcia skorzystało 3 osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- z konsultacji ze specjalistami Punktu Konsultacyjnego w Zwierzyńcu skorzystało 2 sprawców przemocy,
- motywowano stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych,
- motywowano do udziału w terapii małżeńskiej,
- zapewniano schronienie w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- prowadzono diagnozę potrzeb w zakresie przeciwdziałania przemocy w ramach pracy socjalnej,
- zapewniano pomoc materialną osobom dotkniętym przemocą,
- systematyczny monitoring rodzin w których, wdrożona została procedura Niebieskiej Karty,
- monitoring rodzin po zakończonej procedurze Niebieskiej Karty,

- prowadzenie działań o charakterze interdyscyplinarnym (wspólne wyjazdy pracowników socjalnych z dzielnicowymi Posterunku Policji w Zwierzyńcu do rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty),
- kierowanie wniosków do Sądy Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Zamościu celem wglądu w sytuację dzieci.

W ramach realizacji kolejnego celu tj. *zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie*:

- podnoszono wiedzę pracowników socjalnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez udział w szkoleniach stacjonarnym i on-line,
- prowadzono działania edukacyjne dla członków zespołu interdyscyplinarnego w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez udział w szkoleniu stacjonarnym, konferencji i szkoleniach on-line.
- współpraca z innymi instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy np. poprzez wymianę doświadczeń.

Cel *podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie* realizowany był poprzez:

- kierowanie wniosków do Miejsko - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zwierzyńcu w celu wszczęcia postępowania w sytuacji gdy do aktów przemocy dochodziło pod wpływem alkoholu,
- motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- motywowanie osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- zapewniano pomoc specjalistyczną m.in. pomoc psychologiczną, prawną terapeutyczną i socjalną.

Ośrodek systematycznie współpracuje z pedagogami szkolnymi, dyrektorami, kuratorami społecznymi, policją, ośrodkiem interwencji kryzysowej w zakresie profilaktyki przemocy. W budynkach ośrodka, policji, szkoły, przychodni są umieszczone plakaty, dostępne są ulotki, broszury, które informują o tym jak rozpoznać zjawisko przemocy, jak mu zapobiegać, gdzie szukać pomocy oraz mają na celu uwrażliwienie społeczeństwa w przypadku zauważenia takiego problemu w środowisku.

13. Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

Skład Zespołu (imię, nazwisko, instytucja) wg stanu na dzień 31.12.2023 r.:

1. Barbara Romaszko - przedstawiciel Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zwierzyńcu
2. Robert Okoń - przedstawiciel Posterunku Policji w Zwierzyńcu
3. Michał Łuszcz - przedstawiciel Posterunku Policji w Zwierzyńcu
4. Grażyna Padyasek - przedstawiciel Szkoły Podstawowej w Zwierzyńcu
5. Agnieszka Balicka - przedstawiciel Technikum im. Jana Zamoyskiego w Zwierzyńcu
6. Teresa Harkot - przedstawiciel Przychodni Lekarskiej „Novamed” w Zwierzyńcu
7. Marta Piasecka - przedstawiciel Stowarzyszenia Profilaktyczno- Edukacyjnego „Razem” w Zwierzyńcu
8. Elżbieta Koczulap - przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu
9. Małgorzata Sikorska - przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu
10. Justyna Sykała - przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu
11. Anna Łączkowska - przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu
12. Artur Kita – kurator specjalista I -go Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującego Orzeczenia w Sprawach Karnych w Sądzie Rejonowym w Zamościu
13. Marzena Kułakowska – kurator specjalista II-go Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującego Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich
14. Justyna Kur – dyrektor Niepublicznego Przedszkola Motylek w Zwierzyńcu
15. Katarzyna Kowal – Kulik – dyrektor Przedszkola Samorządowego im. Wandy Cebrykow w Zwierzyńcu
16. Aneta Kur – dyrektor Publicznego Punktu Przedszkolnego Leśne Skrzaty w Żurawnicy.

W roku sprawozdawczym:

1. do przewodniczącego zespołu wpłynęło 7 formularzy „Niebieskie Karty-A”, z tego 1 karta założona przez pracownika socjalnego MOPS, a pozostałe przez policję,
2. odbyło się 14 spotkań grup diagnostyczno – pomocowych (wcześniej – grup roboczych), w trakcie których wypełniono 7 formularzy „Niebieskie Karty-C” oraz 7 formularzy „Niebieskie Karty-D”,
3. kontynuowano 4 procedury Niebieskie Karty wszczętych w latach poprzednich,
4. odbyło się 8 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego zgodnie z ustawą celem omówienia bieżących działań oraz powołania grup diagnostyczno – pomocowych oraz ich rozszerzenia,
5. ponadto każdorazowo członkowie zespołu zapoznawali się z formularzem NK-A,
6. do prowadzenia procedury Niebieskie Karty powołano 7 grup: 2 diagnostyczno – pomocowych i 5 roboczych,
7. zakończono 5 procedur – 4 z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy i 1 z braku zasadności podjętych działań,
8. zorganizowano szkolenie w trybie stacjonarnym dla wszystkich członków zespołu,
9. współpracowano z Punktem Konsultacyjnym w Zwierzyńcu,
10. współpracowano z Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie,
11. sporządzono raport i analizę czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

W 2023 roku pracownicy socjalni założyli 1 „Niebieską Kartę”, pozostałe założyli przedstawiciele policji. W każdym przypadku członkowie zespołu zapoznali się z formularzem i zostały powołane grupy robocze bądź diagnostyczno – pomocowe, mające na celu pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy. Głównymi działaniami była praca socjalna, w tym cykliczne

wizyty w miejscu zamieszkania, wskazanie możliwości skorzystania z pomocy psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, form poradnictwa medycznego, zawodowego oraz rodzinnego. Skierowane zostały wnioski do Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wystąpiły również przypadki powiadomienia sądu rodzinnego i opiekuńczego o sytuacji dziecka. Policjanci z Posterunku Policji wszczynali postępowania przygotowawcze pod kątem art. 207 § 1 Kodeksu karnego. Pojawiła się także konieczność zastosowania nakazu natychmiastowego opuszczenia miejsca zamieszkania przez sprawcę oraz wydania zakazu zbliżania się. Nie wystąpiły okoliczności uzasadniające wszczęcie procedury odebrania dziecka w trybie art.12 a ustawy.

14. Sprawozdanie z realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2024r. poz. 323) określa zasady nabywania prawa do świadczeń oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń. Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłki rodzinne oraz dodatki;
- 2) świadczenia opiekuńcze tj. zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
- 3) zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a;
- 3a) zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22b;
- 4) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- 5) świadczenie rodzicielskie.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego przysługuje:

- 1) rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka;
- 3) osobie uczącej się, tj. pełnoletniej osobie uczącej się nie pozostającej na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony.

Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 674,00 zł miesięcznie, natomiast gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł.

W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku rodzinnego zastosowanie ma mechanizm tzw. „złotówka za złotówkę”. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie lub dochód osoby uczącej się przekracza kwotę uprawniającą daną rodzinę lub osobę uczącą się do zasiłku rodzinnego pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do tych świadczeń, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny. Łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, o której mowa w zdaniu powyższym, stanowi suma przysługujących danej rodzinie w danym okresie zasiłkowym:

1. zasiłków rodzinnych podzielonych przez liczbę miesięcy, na które danej rodzinie jest ustalane prawo do tych zasiłków;
2. dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka -podzielonych przez liczbę miesięcy, na które danej rodzinie jest ustalane prawo do tych dodatków;

3. dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - podzielonych przez 12.

W przypadku gdy wysokość zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługująca danej rodzinie, ustalona zgodnie z powyższym mechanizmem, jest niższa niż 20,00 zł, świadczenia te nie przysługują (art. 5 ust. 3-3d ustawy).

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi:

- 1) 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 2) 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- 3) 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

W 2023r. wypłacono 2651 zasiłków rodzinnych na łączną kwotę 303 604,96 zł.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka w wysokości 1000,00 zł jednorazowo – wypłacono 19 świadczeń w łącznej kwocie 3 217,88 zł,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400,00 zł miesięcznie - wypłacono 38 świadczeń w łącznej kwocie 15 200,00 zł,
- samotnego wychowania dziecka w wysokości 193,00 zł miesięcznie lub 273,00 zł w przypadku gdy dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności – wypłacono 150 świadczeń w łącznej kwocie 29 100,00 zł,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, dodatek wypłacany jest w dwóch wysokościach: 90,00 zł miesięcznie dla dziecka do 5 roku życia oraz 110,00 zł miesięcznie dla dzieci powyżej 5 roku życia – wypłaconych zostało 191 świadczeń w łącznej kwocie 20 383,20 zł,
- rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości 100,00 zł wypłacany jednorazowo – wypłaconych zostało 320 świadczeń w łącznej kwocie 16 679,63 zł,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania; dodatek wypłacany był w wysokości 69,00 zł miesięcznie dla dzieci dojeżdżających do szkoły – wypłacone zostały 493 świadczenia w łącznej kwocie 33 215,74 zł oraz dzieci zamieszkujących w miejscowości w której znajduje się siedziba szkoły, dodatek wypłacany był w wysokości 113,00 zł miesięcznie – wypłaconych zostało 16 świadczeń w łącznej kwocie 1 808,00 zł,
- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej dodatek wypłacany był w wysokości 95,00 zł miesięcznie – wypłacono 546 świadczeń na łączną kwotę 49 311,60 zł.

Świadczenia opiekuńcze

Zasiłek pielęgnacyjny - przysługuje w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie, która ukończyła 75 lat oraz osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 215,84 zł miesięcznie. W 2023r. wypłacono 1586 świadczeń w łącznej kwocie 342 321,00 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy – przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej – w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie

jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00 zł. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 620,00 zł miesięcznie. W 2023r. wypłacono 73 świadczenia w łącznej kwocie 44 760,00 zł.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej – przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie pielęgnacyjne w 2023r. przysługiwało w wysokości 2458,00 zł miesięcznie. Kwota świadczenia pielęgnacyjnego podlega corocznej waloryzacji od dnia 1 stycznia. Waloryzacja polega na zwiększeniu kwoty świadczenia pielęgnacyjnego o wskaźnik waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego na dzień 1 stycznia roku, w którym jest przeprowadzana waloryzacja, w stosunku do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dniu 1 stycznia roku poprzedzającego rok, w którym jest przeprowadzana waloryzacja.

W 2023r. wypłacono 535 świadczeń w łącznej kwocie 1 287 515,00 zł.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych od świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego opłacane są składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

Składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłaconych za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne zostało 350 w wysokości 229 870,00 zł, natomiast składek na ubezpieczenie zdrowotne opłacono 342 w wysokości 74 833,00 zł.

Składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłaconych za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy zostało 58 w wysokości 9 758,00 zł, natomiast składek na ubezpieczenie zdrowotne opłacono 73 w wysokości 4 073,00 zł.

Łączna kwota opłaconych składek wyniosła 318 534,00 zł.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka w wysokości 1000,00 zł na jedno dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł. W 2023r. wypłacono 14 zapomóg w łącznej kwocie 14 000,00 zł.

Świadczenie rodzicielskie – przysługuje matce lub ojcu dziecka; opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14. roku życia, rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia oraz osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14. roku życia. Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, **które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego**. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc **między innymi** bezrobotni (niezależnie od rejestracji lub nie w urzędzie pracy), studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych. Także osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres wydłuża się nawet do 71 tygodni. Świadczenie przysługuje od dnia

porodu, dnia objęcia opieką lub przysposobienia dziecka o którym mowa w art. 17c ust. 1. Świadczenie przysługuje w wysokości 1000,00 zł miesięcznie. W 2023r. wypłacono 61 świadczeń rodzicielskich w kwocie 55 678,00 zł.

W sprawach o świadczenia rodzinne w 2023r. wydanych zostało 346 decyzji, w tym 14 decyzji odmownych z powodu przekroczenia kryterium dochodowego oraz 18 decyzji z powodu niespełnienia przesłanek warunkujących ustalenie prawa do świadczeń.

Na dzień 31 grudnia 2023r. uprawnionych do świadczeń rodzinnych było 210 rodzin.

W 2023r. realizowana była ustawa z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. z 2024r. poz. 246). Ustawa określała warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości 620,00 zł.

W związku z realizacją ustawy wypłacono 12 zasiłków dla opiekunów w łącznej wysokości 7 440,00 zł.

Od w/w świadczenia opłacane są również składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna. Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe - opłaconych zostało 12 składek w wysokości 2 047,00 zł, składki na ubezpieczenie zdrowotne – opłacono 12 składek w wysokości 670,00 zł.

W 2023r. realizowana była ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023r. poz. 1923 ze zm.). Ustawa określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej a także instrumentów polityki na rzecz rodziny.

Z w/w ustawy przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie przysługuje w wysokości 4000,00 zł bez względu na osiągnięte dochody. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka. Przedmiotowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Niezbędne jest również posiadanie zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie takie powinno być wystawione przez lekarza z którym Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, albo lekarza, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód w przychodni, z którą NFZ zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.

W 2023r. wypłacono 1 świadczenie w łącznej wysokości 4000,00 zł oraz poniesiono koszty obsługi w kwocie 120,00 zł.

Kwota wydatków poniesionych na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenie społeczne oraz koszty obsługi świadczeń w 2023 roku wyniosły 2 743 420,14 zł, w tym zadania zlecone 2 708 610,90 zł oraz 34 809,24 zł z zadań własnych. Zadania z Funduszu Pomocy dla obywateli Ukrainy wyniosły 52 015,83 zł.

15. Sprawozdanie z funduszu alimentacyjnego

Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993) określa zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji, w tym zasady przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

Zgodnie z w/w ustawą w przypadku bezskutecznej egzekucji osoba uprawniona do alimentów od rodzica może złożyć do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Organ właściwy wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w przypadku otrzymania w/w wniosku lub w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Po otrzymaniu takiego wniosku organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej do alimentów oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań alimentacyjnych z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zobowiązuje go do zarejestrowania się w urzędzie pracy oraz informuje urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

W sytuacji gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmawia złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w urzędzie pracy czy podjęcia zatrudnienia, organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny oraz po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

W okresie od stycznia do grudnia 2023 r. wpłynęło 21 wniosków z innych organów o podjęcie działań wobec 16 dłużników alimentacyjnych zamieszkujących na terenie gminy Zwierzyniec. W związku z ustaleniem prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego z urzędu podjęto działania wobec 9 dłużników alimentacyjnych z terenu naszej gminy oraz wystąpiono z 10 wnioskami o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych zamieszkujących poza gminą Zwierzyniec. Pomimo przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wobec siedmiu dłużników nie było możliwe podjęcie działań. Trzej dłużnicy przebywają poza granicami kraju, adres ich jest nieznany. Dwóch dłużników przebywa w zakładzie karnym, a w przypadku dwóch adres zamieszkania jest nieznany.

Działając z upoważnienia Burmistrza Zwierzynca jako organu właściwego dłużnika, wezwano 23 dłużników z gminy Zwierzyniec do stawienia się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania od nich oświadczenia majątkowego. W ramach postępowania wobec dłużników alimentacyjnych w 2023 r. przeprowadzono 20 wywiadów alimentacyjnych i odebrano 20 oświadczeń majątkowych od dłużników.

W związku z uniemożliwieniem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odmową złożenia oświadczenia majątkowego wobec 3 dłużników wszczęto postępowanie w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Postępowanie zakończyło się wydaniem decyzji o umorzeniu postępowania. Wobec 1 dłużnika wystąpiono do prokuratury z wnioskiem o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 Kodeksu Karnego. Wystosowano 1 wniosek do Centralnej Ewidencji Kierowców z zapytaniem czy dłużnik

alimentacyjny posiada uprawnienia do kierowania pojazdami. W związku z otrzymaniem odpowiedzi, twierdzącej skierowano 1 wniosek do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy.

Zgodnie z art. 5 ust. 6 w/w ustawy uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy następuje na wniosek organu właściwego dłużnika skierowanego do starosty, gdy: 1) ustanie przyczyna zatrzymania prawa jazdy, o której mowa w ust. 3, oraz dłużnik alimentacyjny przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów lub 2) nastąpi utrata statusu dłużnika alimentacyjnego. W 2023 r. nie występowało do Starosty z wnioskami o uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy dłużnika.

Zgodnie z art. 5a w/w ustawy po otrzymaniu kolejnego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika, dotyczącego tego samego dłużnika alimentacyjnego organ właściwy dłużnika przeprowadza z dłużnikiem alimentacyjnym wywiad alimentacyjny oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe. W przypadku, gdy organ właściwy dłużnika ustali na podstawie wywiadu alimentacyjnego lub oświadczenia majątkowego, że sytuacja dłużnika alimentacyjnego nie uległa zmianie, lub w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwi przeprowadzenie tego wywiadu lub odmówi złożenia oświadczenia majątkowego, organ właściwy dłużnika nie informuje właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego ani nie wszczyna postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy.

W związku z powyższym wobec 5 dłużników nie podejmowano dalszych działań.

Na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ma osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. W okresie od 2023-01-01 do 2023-09-30 kryterium dochodowe uprawniające do pobierania w/w świadczenia wynosiło 900 zł w przeliczeniu na osobę w rodzinie, a od 2023-10-01- 1209 zł w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego stosuje się zasadę zł za zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

W 2023 r. wydano 41 decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym:

- 30 decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 1 z zastosowaniem mechanizmu złotówka za złotówkę,
- 4 decyzje w sprawie zmiany wysokości przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 3 z zastosowaniem mechanizmu zł za zł,
- 4 decyzje uchylające prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 3 decyzje odmowne.

W okresie sprawozdawczym uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego było 41 dzieci z 25 rodzin, którym wypłacono 411 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 166 246,34 zł.

Zgodnie z ustawą dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami.

W 2023 r. kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wyniosły 95 798,41 zł, z tego na dochody własne Gminy Zwierzyniec przekazano 10 648,34 zł.

W związku z przyznaniem prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wystąpiono z 28 wnioskami do organów prowadzących postępowanie egzekucyjne o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego prowadzonego w celu zaspokojenia roszczeń osób uprawnionych oraz wystosowano do Prokuratury Rejonowej w Zamościu 18 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa niealimentacji.

16. Sprawozdanie z realizacji świadczeń pomocy materialnej dla uczniów.

Ustawa o systemie oświaty (Dz. U. 2022 r. poz. 2230 z późn.zm.) określa rodzaje pomocy materialnej dla uczniów. Pomoc materialna jest udzielana uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienia pokonywania barier z nimi związanych. Świadczeniami pomocy materialnej są stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne jest świadczeniem o charakterze socjalnym, uczeń starający się o nie musi spełniać określone kryterium dochodowe. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być wyższa niż 600,00 zł na osobę w rodzinie. Wysokość tej kwoty wylicza się na podstawie przepisów art. 8 ust. 3-13 ustawy o pomocy społecznej, natomiast wysokość stypendium szkolnego określona jest w uchwale nr XXIII/161/12 Rady Miejskiej w Zwierzyncu z dnia 26 stycznia 2012 r.

Wypłata stypendium następuje na wniosek w formie refundacji kosztów poniesionych przez ucznia/rodzica na podstawie przedłożonych imiennych rachunków, faktur bądź innych dokumentów potwierdzających zakup m.in.:

- podręczników na rok, na który przyznano stypendium, lektur szkolnych, encyklopedii, słowników, programów komputerowych i innych pomocy edukacyjnych,
- przyborów i pomocy szkolnych,
- opłaty za udział w nauce języków obcych lub w innych zajęciach edukacyjnych,
- opłaty za wycieczki szkolne, wyjazdy do kin, teatrów,
- całkowite lub częściowe pokrycie kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania, w tym opłat za internat, czesne lub bursę.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego m.in. ciężka choroba ucznia, śmierć rodzica lub opiekuna prawnego. O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie zasiłku. Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi bez względu na dochód rodziny w maksymalnej kwocie 620,00 zł.

Pomoc materialna dla uczniów za rok kalendarzowy 2023 uwzględnia rok szkolny 2022/2023 oraz 2023/2024. Ogólna liczba osób korzystających z pomocy materialnej dla uczniów w roku kalendarzowym 2023 wyniosła 48 uczniów. Wydano 7 decyzji przyznających prawo do zasiłku szkolnego w maksymalnej kwocie tj. 620,00 zł.

Łączna kwota wydatków poniesionych na wypłatę stypendium szkolnego za 2023 r. wyniosła – 104 065,70 zł

1. koszty obsługi – 76 934,50 zł
2. wypłata stypendium – 22 791,20 zł
3. zasiłki szkolne – 4 340,00

w tym:

- dotacja na zadania własne z budżetu państwa – 21 704,96 zł
- zadania własne – 82 360,74 zł.

Zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 103 z późn. zm.) o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny, także mogą być przyznawane świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym. W 2023 r. wydano 4 decyzje przyznające stypendium szkolne dla obywateli Ukrainy. Koszty wypłaty stypendium szkolnego dla uczniów z Ukrainy w 2023 r. pochodziły z Funduszu Pomocy dla obywateli Ukrainy i wyniosły 2033,60 zł.

17. Sprawozdanie z realizacji Karty Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny jest ważnym instrumentem polityki prorodzinnej oraz prospołecznej. Stanowi ofertę systemu zniżek kierowanej do rodzin wielodzietnych którzy mają lub mieli na utrzymaniu nie mniej niż troje dzieci. Posiadacze KDR mają prawo korzystania z tańszej oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej.

Rodziny wielodzietne otrzymują profity w postaci tańszych biletów na wydarzenia kulturalne, wystawy, muzea, przejazdy komunikacją publiczną czy wyższe limity zużycia energii elektrycznej. Karta Dużej Rodziny oferuje ulgi, zarówno w instytucjach publicznych, jak i prywatnych. Ustawowe zniżki obejmują tańsze bilety jednorazowe kolejowe o 37 proc. i miesięczne o 49 proc. Ponadto ustawową zniżką są zniżki na paszporty tj. 50 proc. zniżki na paszporty dla rodziców i 75 proc. dla dzieci.

Główne cele programu to wsparcie rodzin wielodzietnych w dostępie do towarów oraz usług, zwiększenie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży z tych rodzin oraz integracja rodzin dzięki specjalnie dostosowanej ofercie kulturalno-rekreacyjnej. Ponadto, Karta Dużej Rodziny ma służyć w promocji rozwijania modelu wielodzietnego rodzicielstwa oraz utrzymywaniu pozytywnego wizerunku takich rodzin.

Wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny można składać w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu bądź elektronicznie za pośrednictwem platformy Empatia. Karta Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom:

- w wieku do 18. roku życia,
- w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,

ale tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki.

KDR jest dostępna w formie tradycyjnej (plastikowej karty) oraz elektronicznej, którą można wyświetlić w aplikacji mObywatel na urządzeniach mobilnych.

W okresie od 01 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku wpłynęło do Ośrodka 68 wniosków, w tym :

1. 10 wniosków typu zgłoszenie nowej rodziny,
2. 50 wniosków typu zgłoszenie nowej rodziny składającej się wyłącznie z rodziców,
3. 2 wnioski dla nowych członków rodziny
4. 2 wnioski o wydanie duplikatu karty

5. 4 wnioski o uzupełnienie rodziny

W roku 2023 wydano 135 karty. Do programu "Karta Dużej Rodziny" przystąpiło 60 rodzin wielodzietnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu w roku 2023 wydatkował na obsługę Karty Dużej Rodziny w ramach dotacji kwotę 1258,00 zł.

18. Sprawozdanie z realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

Od czerwca 2022 r. w wyniku zmiany ustawy przyjmowaniem wniosków i wypłatą świadczeń wychowawczych zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zadaniem gminy pozostała realizacja świadczeń w sytuacji gdy wojewoda ustali, iż w sprawie mają zastosowanie przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu otrzymał decyzje wojewody dotyczącej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W związku z tym wypłaconych zostało 7 świadczeń w łącznej kwocie 3500,00 zł, koszty obsługi 2000,00 zł.

19. Sprawozdanie z wydawania zaświadczeń do programu „Czyste powietrze”

W 2023r. realizowane było zadanie z zakresu przyjmowania wniosków żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osób ubiegających się o dofinansowanie z programu „Czyste Powietrze”.

Zgodnie z art. 411 ust. 10k ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024r. poz. 54) wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu jest ustalana na podstawie dochodów osiągniętych w:

- przedostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca danego roku;
- ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia danego roku.

Dochód jest ustalany na podstawie art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024r. poz. 323).

W 2023r. wydano 89 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

20. Sprawozdanie z realizacji ustawy o dodatku węglowym

W 2023r. realizowana była ustawa o dodatku węglowym z dnia 5 sierpnia 2022r. (Dz.U. z 2023r. poz. 1630 ze zm.).

Dodatek węglowy przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane

paliwami stałymi, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Dodatek węglowy to jednorazowe świadczenie w wysokości 3000 złotych.

W 2023r. wypłacono 2 dodatki węglowe, które zostały przyznane po złożonym odwołaniu do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Zamościu.

21. Sprawozdanie z realizacji ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w z związku z sytuacją na rynku gazu

W 2023r. realizowana była ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w z związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U. z 2024r. poz. 303).

Refundacja podatku VAT przysługuje odbiorcy paliw gazowych w gospodarstwie domowym w przypadku gdy:

- a) głównym źródłem ogrzewania są urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi;
- b) wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu na osobę w gospodarstwie nie przekracza:
 - 2100 zł dla gospodarstwa jednoosobowego
 - 1500 zł na osobę w gospodarstwie domowym wieloosobowym.

Wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu ustala się na podstawie art. 3 pkt 1 ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Wysokość świadczenia to równowartość kwoty podatku VAT wynikającej z opłaconej faktury za okres objęty wnioskiem.

Główne źródło ogrzewania musi być wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia wejścia w życie ustawy tj. do 21 grudnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku wpisania lub zgłoszenia do CEEB nowych źródeł ogrzewania.

W 2023r. wypłacono 5 refundacji na kwotę 2 146,63 zł.

22. Sprawozdanie z realizacji ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

W 2023 r. wypłacone zostały dodatki ekлекtyczne (wnioski zostały przyjęte w 2022 r.). Dodatki zostały przyznane dla osób w gospodarstwie domowym w przypadku gdy główne źródło ogrzewania jest zasilane energią elektryczną. Wysokość dodatku wynosiła 1000 zł, natomiast w przypadku rocznego zużycia energii elektrycznej powyżej 5 MWh, dodatek był podwyższony do 1500 zł. Wypłaconych było 5 dodatków w wysokości po 1000 zł.

23. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadań.

Celem wprowadzenia ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest dobro dziecka, zapewnienie mu ochrony, praw i wolności oraz dobro rodziny. Cel zgodnie z zapisami ustawy powinien być realizowany poprzez skuteczną współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Ustawa określa:

1. zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych;
2. zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków;
3. zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
4. zasady finansowania, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
5. zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

W ramach realizacji powyższych zadań Uchwałą Nr XLIII/343/23 Rady Miejskiej w Zwierzyniu z dnia 12 stycznia 2023 r. uchwalony został Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Zwierzyniec na lata 2023 – 2025. Jako główny cel programu określono: Pomoc rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Cel główny realizowany jest poprzez cele szczegółowe:

1. Diagnoza środowiska rodzinnego;

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny,
3. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym, aby mogły pełnić właściwe funkcje opiekuńczo- wychowawcze;
4. podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej,
5. Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących,

W ramach realizacji powyższych celów w 2023 r. podjęto działania:

- pracownicy ośrodka pomocy społecznej informowali rodziny o przysługujących im formach wsparcia
- realizacja programów mających na celu rozwiązywanie problemów społecznych - program „Posiłek w szkole i w domu”,
- pomoc w elektronicznej rejestracji osób jako osoby bezrobotne celem aktywizacji zawodowej tych osób,
- objęcie pracą socjalną rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- wspieranie rodzin poprzez objęcie pomocą asystenta rodziny,
- podejmowanie działań profilaktycznych i interwencyjnych w przypadkach gdzie zagrożone jest dobro dzieci,
- rozpowszechnianie informacji o możliwości skorzystania z porad psychologa zatrudnionego w Punkcie Konsultacyjnym oraz specjalistów zatrudnionych w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie,
- podejmowanie szybkiej interwencji wobec osób uzależnionych od alkoholu oraz pomocy dla osób doznających przemocy,
- monitorowanie zjawiska nadużywania alkoholu lub uzależnienia poprzez sporządzanie sprawozdań i przeprowadzenia diagnozy problemów uzależnień,
- pomoc o charakterze interdyscyplinarnym,
- kontynuacja zatrudnienia psychologa specjalizującego się w poradach dla dzieci i młodzieży,
- pomoc finansową dla rodzin na zakup przyborów szkolnych, odzieży i obuwia szkolnego,
- kontynuowanie współpracy przez asystenta rodziny z kuratorami, policją, szkołami, placówkami opiekuńczo – wychowawczymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny,
- działanie zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno - pomocowych,
- udział w szkoleniach kadry pracującej z rodziną,
- możliwość udzielenia pomocy w postaci świadczeń przysługujących na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- powołanie zespołu do spraw asysty rodzinnej.

Pomocą asystenta objęto rodziny, z których dzieci zostały umieszczone w rodzinie zastępczej oraz rodzinach, które przeżywają trudności w opiece i wychowywaniu dzieci. Praca asystenta z rodzinami, z których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej ma na celu powrót dzieci do rodziny biologicznej, natomiast praca z rodzinami przeżywającymi trudności ma na celu pomoc w sprawowaniu opieki, wychowaniu dzieci, podniesieniu umiejętności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz pomoc w gospodarowaniu budżetem domowym. Łącznie pomocą asystenta objęto 16 rodzin. Ustawa nałożyła również na gminę obowiązek ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

W 2023 r. w pieczy zastępczej przebywało 10 dzieci z tego 7 dzieci w rodzinach zastępczych i 3 dzieci w domu dziecka. Za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych wydatkowana została kwota 40 254,98 zł. Natomiast pobyt w domu dziecka wydatkowana została kwota 11 360,79 zł.

Gmina Zwierzyniec otrzymała dotację przekazaną przez Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie w ramach rządowego Programu „Asystent rodziny na rok 2023” wyniosła 11 184,04 z tego 2000 zł z przeznaczeniem na przyznanie nagrody dla asystenta rodziny a pozostała kwota została przeznaczona na dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystenta rodziny.

Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

1. Poprawa jakości opieki i wychowania dzieci w rodzinach biologicznych.
2. Umożliwienie powrotu do środowiska rodzinnego dzieci umieszczonych w systemie pieczy zastępczej.
3. Stworzenie warunków podnoszenia kompetencji osób i instytucji działających w obszarze wspierania rodziny.
4. Powołanie rodzin wspierających.

24. Raport z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji za 2023 rok

I. PODSTAWA PRAWNA

Podstawą prawną opracowania raportu z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji jest art. 4¹ ust. 2b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – (t. j. Dz.U. z 2023 poz. 2151). Prezentowany raport przedstawia działania zrealizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2023 roku.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalony został na lata 2022-2025, uchwałą Rady Miejskiej w Zwierzyncu Nr XXXIV/268/22 z dnia 25 stycznia 2022 roku.

Głównym źródłem finansowania zadań zawartych w programie były opłaty pobierane za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środki przekazane gminie pochodzące z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej nieprzekraczającej 300 ml (tzw. małopki). Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii stanowił integralną część strategii rozwiązywania problemów społecznych i uwzględniał cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

II. CELE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022-2025

Celem głównym programu jest ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców poprzez podejmowanie i prowadzenie działań zmierzających do zmniejszenia rozmiarów problemów uzależnień.

Cel główny programu był realizowany poprzez cele szczegółowe, które obejmowały szeroko rozumianą profilaktykę uzależnień oraz pomoc osobom dotkniętym uzależnieniem i ich rodzinom. tj.

- ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem uzależnień,
- zwiększanie świadomości wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz dorosłych nt. zagrożeń z używania alkoholu, narkotyków, dopalaczy i innych substancji uzależniających oraz uzależnień behawioralnych,
- promowanie zdrowego stylu życia wolnego od używek,
- ograniczenie dostępności spożycia alkoholu,
- zwiększenie dostępu do oferty pomocowej służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień, a także przemocy w rodzinie.

III. REALIZOWANE DZIAŁANIA

Prowadzono działalność Punktu Konsultacyjnego

Mając na względzie zadania zapisane w gminnym programie m. in. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz udzielanie wsparcia rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a także w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie w 2023 roku kontynuowano działalność punktu konsultacyjnego.

Zadaniem punktu było:

- zdiagnozowanie problemu całej rodziny i zaplanowanie pomocy,
- motywowanie zarówno osób uzależnionych jak i członków ich rodzin do podjęcia terapii,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- udzielenie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu uzależnienia poprzez rozmowy wspierające,
- rozpoznanie zjawiska przemocy, inicjowanie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy w rodzinie, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- udzielenie pomocy psychologicznej dzieciom i osobom dorosłym, pomocy prawnej w sytuacjach kryzysowych wywołanych problemem uzależnień oraz terapeutycznej,
- prowadzenie działalności profilaktycznej, edukacyjnej i informacyjnej w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy poprzez rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych na tematy związane z uzależnieniami oraz przemocą domową,
- upowszechnianie informacji nt. szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży oraz materiałów promujących konieczność zachowania abstynencji,
- gromadzenie informacji na temat dostępnych miejsc pomocy dla osób dotkniętych problemem uzależnień oraz zjawiskiem przemocy domowej.

Specjaliści punktu konsultacyjnego dostępni byli do dyspozycji mieszkańców naszej gminy w każdy wtorek w godzinach od 15⁰⁰ do 17⁰⁰.

Diżury pełnili:

- radca prawny,
- specjalista terapii uzależnień,
- instruktor terapii odwykowej,

psycholog dla dzieci i młodzieży,
psycholog dla osób dorosłych.

W ramach pełnienia dyżurów w 2023 roku udzielono:

- 57 konsultacji psychologicznych dla osób dorosłych,
- 20 konsultacji psychologicznych dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz ich opiekunów
- 108 porad prawnych,
- 98 konsultacji z instruktorem terapii odwykowej,
- 78 konsultacji ze specjalistą psychoterapii uzależnień.

W ramach zawartych umów cywilnoprawnych ze specjalistami punktu konsultacyjnego wydatkowano kwotę **41 416,76** złotych.

Dla osób udzielających konsultacji i porad w Punkcie Konsultacyjnym, zaangażowanych w niesienie pomocy w 2023 roku prenumerowano miesięcznik „Świat Problemów”. Miesięcznik prenumerowano celem doskonalenia kompetencji, stosowania nowoczesnych metod pracy, jak również poszerzenia zdobytej wiedzy. Zakupiono prenumeratę roczną - wydatkowano kwotę **310,00** złotych.

Prowadzono działania w zakresie edukacji publicznej mieszkańców gminy

Edukacja mieszkańców, w tym kierowana do dzieci i młodzieży szkolnej jest bardzo ważnym zadaniem w obszarze profilaktyki uzależnień. Zwiększa świadomość społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz w zakresie uzależnień behawioralnych, związanych z nałogowym wykonywaniem pewnych czynności, które mają służyć zmniejszeniu uczucia napięcia i poprawie samopoczucia. Edukacja publiczna obejmuje między innymi dystrybucję materiałów edukacyjnych w społeczności lokalnej.

Mając powyższe na względzie zakupiono materiały edukacyjne o charakterze profilaktycznym:

- „Narkotyki kradną życie, nie daj się wciągnąć” tj. mini poradnik dla nauczycieli, broszury edukacyjne oraz gadżety profilaktyczne z logo „Narkotyki kradną życie, nie daj się wciągnąć” - wydatkowano kwotę **1 500,00** złotych,
- „Bądź przyjacielem, nie dręczycielem!” tj. program profilaktyczno-szkoleniowy (na pendrive) – przemoc domowa i rówieśnicza wobec dzieci i młodzieży, karty pracy- radzę sobie z przemocą w szkole i internecie dla uczniów w wieku 9-16 lat oraz naklejki i broszury nt. przemocy domowej i rówieśniczej wobec dzieci - wydatkowano kwotę **899,00** złotych,
- „Alkohol Niszczy” poruszające temat uzależnienia od alkoholu i następstw tego uzależnienia w formie broszur, ulotek, naklejek – wydatkowano kwotę **1 845,00** złotych.

Materiały edukacyjno-informacyjne docierały do mieszkańców poprzez wyłożenie ich w miejscach użyteczności publicznej na terenie gminy tj. Urzędzie Miejskim w Zwierzyńcu, Punkcie Konsultacyjnym w Zwierzyńcu, Posterunku Policji w Zwierzyńcu, Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu, Centrum Kultury i Bibliotece Publicznej w Zwierzyńcu, Przychodni NOVAMED w Zwierzyńcu. Materiały przekazywano również do placówek oświatowych działających na terenie gminy.

Gmina włączyła się również do ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Była to kampania, realizująca założenia profilaktyki uniwersalnej pod hasłem „Rośnij zdrowo”, której odbiorcami byli uczniowie szkoły podstawowej, w tym uczniowie ukraińscy, nauczyciele i rodzice. Celem głównym kampanii była edukacja uczniów w zakresie zdrowego stylu życia, promowanie konstruktywnych postaw, wsparcie wychowawcze rodziców, edukacja uczniów i rodziców w zakresie umiejętnego planowania czasu, wzmacnianie wśród uczniów kompetencji społecznych.

W ramach kampanii zakupiono pakiet materiałów profilaktyczno-edukacyjnych zarówno dla uczniów, ich rodziców, opiekunów i wychowawców oraz gotowe scenariusze do prowadzenia zajęć profilaktycznych przez nauczycieli.

Uczniowie mieli możliwość wzięcia udziału w konkursach kampanijnych – wyróżnionych zostało 5 uczniów, którzy otrzymali nagrody w postaci książek. Materiały kampanijne przekazano do Szkoły Podstawowej w Zwierzyńcu, na co wydatkowano kwotę **1 845,00** złotych.

Ponadto w placówkach oświatowych realizowano programy profilaktyczne oraz warsztaty profilaktyczne z obszaru profilaktyki uzależnień. Realizowano rekomendowany program profilaktyczny „*Poruszające bajki o emocjach*” dla dzieci w klasach „0” i „I”, w którym uczestniczyło 80 uczniów. „*Cukierki*” to kolejny program wczesnej profilaktyki o charakterze uprzedzającym, zapobiegający zachowaniom agresywnym dla klas II i III. Uczniowie zdobyli informację nt. środków uzależniających oraz związanych z nimi zagrożeń. w którym uczestniczyło 90 uczniów. Następnym programem był program „*Antymina*”, realizowany dla klas VI - VIII szkoły podstawowej. Młodzież dowiedziała się o zagrożeniach jakie niosą ze sobą spożywanie alkoholu, narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych, uczestniczyło 130 uczniów i 12 nauczycieli. Na powyższe programy wydatkowano kwotę **8 300,00** złotych.

Inną formą w obszarze edukacji były warsztaty profilaktyczne pt. „*Skutki prawne i zdrowotne zażywania substancji psychoaktywnych*” oraz „*Stop dla alkoholu*” dla uczniów, rodziców i rady pedagogicznej. W warsztatach uczestniczyło **160** uczniów, **3** rodziców i **22** nauczycieli Technikum w Zwierzyńcu - wydatkowano kwotę **2000,00** złotych.

Kolejnym działaniem w zakresie edukacji było umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w zakładce aktualności materiałów edukacyjnych, z okazji ogłoszonego **4 Lutego** „Światowym Dniem Walki z Rakiem 2023”, na prośbę Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, dotyczących zagadnień tj. rak piersi a alkohol, co warto wiedzieć o wpływie alkoholu na powstawanie choroby nowotworowej?, w jaki sposób alkohol zwiększa ryzyko choroby nowotworowej? - ilość wyświetleń na dzień 29 lutego 2024 roku **232**.

Wspierano edukację osób pracujących zawodowo w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych

Ważnym działaniem realizowanym w ramach gminnego programu jest również edukacja osób pracujących zawodowo z dziećmi i młodzieżą. Dlatego też podnosząc wiedzę i umiejętności praktyczne osób zawodowo pracujących w obszarze uzależnień w pracy z dziećmi i młodzieżą prenumerowano miesięcznik *Remedium*, poświęcony profilaktyce uzależnień i promocji zdrowia psychicznego - **1** egzemplarz przekazywano na potrzeby Technikum w Zwierzyńcu oraz **3** egzemplarze do Szkoły Podstawowej w Zwierzyńcu – wydatkowano kwotę **760,00** złotych.

Pedagog Szkoły Podstawowej w Zwierzyńcu uczestniczył w dwudniowym szkoleniu online przygotowującym do prowadzenia zajęć profilaktycznych z młodzieżą w oparciu o rekomendowany program *Unplugged* - wydatkowano kwotę **1500,00** złotych.

Ponadto w trzydniowym szkoleniu uczestniczyła Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w świetle znowelizowanych przepisów-regulacje 2023 - wydatkowano kwotę **1600,00** złotych.

Podnoszono kompetencje i kwalifikacje Miejsko- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zwierzyńcu

Członkowie miejsko-gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych podnosząc swoje kwalifikacje uczestniczyli w szkoleniach i webinarjach, w tym w formie online.

Zakres tematyczny szkoleń obejmował następujące zagadnienia:

- przegląd i omówienie najważniejszych zadań komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i zespołów interdyscyplinarnych, przeciwdziałanie przemocy domowej w aspekcie teoretycznym i praktycznym;
- profilaktyka problemów alkoholowych -FASD, mechanizmy walki z uzależnieniami oraz formy obrony przed przemocą;
- wydatkowanie środków w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania

- problemów alkoholowych;
- problematyka przeciwdziałania przemocy w świetle znowelizowanych przepisów-regulacje 2023;
- kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych ze szczególnym uwzględnieniem kwestii reklamy napojów alkoholowych;
- czego nam najbardziej brakuje w gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii?, przegląd najpilniejszych wyzwań;

Na szkolenia dla członków komisji wydatkowano kwotę **7 430,00** złotych.

Kontynuowano działalność Miejsko - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Zwierzyńca nr 50/19 z dnia 19 czerwca 2019 roku zmienionego Zarządzeniem nr 108/20 z dnia 2 października 2020 roku w skład komisji w 2023 roku wchodziło 7 osób, przeszkolonych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Działalność w gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w dużej mierze polega na prowadzeniu rozmów z osobami mającymi problem alkoholowy. W 2023 roku komisja spotkała się na 14 posiedzeniach. Do komisji wpłynęło 25 wniosków w sprawie podjęcia działań wobec osób nadużywających alkohol, gdzie wnioskodawcami byli:

- członkowie rodzin oraz bliscy osób nadużywających alkohol – 9
- policja – 7
- pracownicy socjalni - 1
- asystent rodziny - 1
- przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – 1
- kuratorzy społeczni/zawodowi - 3
- kierownik SDS -1
- z inicjatywy MGKRPA -2

Komisja podejmowała czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. W ramach działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązującej do leczenia komisja:

- a. przyjmowała zgłoszenie o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek ustawowych tj.: rozkład życia rodzinnego, demoralizacja małoletnich, uchylanie się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny, albo systematyczne zakłócanie spokoju i porządku publicznego,
- b. wzywała na rozmowę osobę, prowadząc rozmowy interwencyjno-motywuujące co do której wpłynęło zgłoszenie, pouczając ją o zaprzestaniu swoich zachowań związanych z nadużywaniem alkoholu i poddaniu się leczeniu jak również informując ją o dalszych konsekwencjach związanych z nadużywaniem alkoholu, prowadziła rozmowy z członkami ich rodzin,
- c. w przypadku, gdy osoba wezwana nie godziła się na dobrowolne podjęcie leczenia, a wstępne czynności przeprowadzane w sprawie uzasadniały kontynuowanie postępowania, osoba ta kierowana była na badanie do biegłych sądowych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
- d. przygotowywała dokumentację związaną z postępowaniem sądowym,
- e. kierowała wniosek do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Zamościu o wszczęcie postępowania w celu zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu.

W 2023 roku komisja kierowała na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego do biegłych sądowych z zakresu uzależnień - skierowała **9** osób.

Wobec **6** osób skierowała wnioski do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w

Zamościu o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w stacjonarnym bądź niestacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego. Występowała z wnioskiem do sądu o doprowadzenie na leczenie wobec 2 osób, u których sąd zastosował wcześniej obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu.

Komisja opiniowała wydawanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży zgodnie z podjętymi uchwałami Rady Miejskiej w Zwierzyńcu. W 2023 roku komisja zaopiniowała pozytywnie 5 wniosków dotyczących wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Przedstawiciel komisji uczestniczył również w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno – pomocowych działających w systemie przeciwdziałania przemocy.

Na powyższe zadanie wydatkowano kwotę **18 497,02** złotych.

IV. EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Realizując powyższe działania w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii osiągnięto zakładane efekty programu:

- a. Podniesiono świadomość mieszkańców gminy wobec skutków nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz stosowania przemocy w rodzinie;
- b. udzielanie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym i członkom ich rodzin;
- c. zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach z powodu występowania problemu uzależnień i przemocy.

Na realizację powyższych działań w ramach realizacji zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2023 roku wydatkowano kwotę **87 902,78** w tym:

- na przeciwdziałanie alkoholizmowi ze środków pochodzących z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydatkowano kwotę 81 602,78 zł.
- na przeciwdziałanie narkomanii ze środków pochodzących z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydatkowano kwotę 2 500,00 zł.
- na przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu ze środków pochodzących z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej nieprzekraczającej 300 ml (tzw. małpki) wydatkowano kwotę 3 800,00 zł.